

STORTINGET

Innst. 362 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 126 L (2019–2020)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatteloven (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Til Stortinget

Proposisjonens hovedinnhold

Sammendrag

Verden er som følge av virusutbruddet i en svært spesiell og vanskelig situasjon, som mangler sidestykke i etterkrigstiden. Regjeringen varslet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 en ny proposisjon i slutten av mai om veien videre. Regjeringens strategi presenteres i Prop. 127 S (2019–2020). Prop. 126 L (2019–2020) omhandler de forslagene som krever endringer i skatteloven.

Et sterkt, mangfoldig og bærekraftig næringsliv er avgjørende for å opprettholde en velfungerende økonomi og et godt velferdsnivå i fremtiden. Regjeringen foreslår derfor flere endringer for å styrke norsk privat eierskap og stimulere til investeringer i nye virksomheter. Det foreslås å øke verdsettelsesrabatten for næringskapital i formuesskatten med 10 prosentenheter, fra 25 til 35 pst. Også forslag om å utvide fradragsordningen for investeringer i oppstartsselskap og økt skattefordel ved ansattes kjøp av aksjer vil støtte opp under dette målet. Regjeringen varsler at den vil foreslå å øke verdsettelsen av primærboliger med høy verdi fra 2021.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Ingrid

Heggø, Siv Henriette Jacobsen, Egil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til regjeringens vurderinger og forslag som er nærmere omtalt i Prop. 126 L (2019–2020), og til komiteens merknader knyttet til hvert kapittel nedenfor i denne innstillingen.

Formuesskatt – økt rabatt for aksjer og driftsmidler mv.

Sammendrag

I 2017 ble det innført en verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld. Rabatten for slik formue er 25 pst. i 2020. Regjeringen vil styrke det norske private eierskapet. Mange private bedrifter er hardt rammet av konsekvensene av virusutbruddet. Gjennom redusert skatt på aksjer, driftsmidler mv. inkl. næringseiendom (også omtalt som arbeidende kapital) kan private eiere i større grad bidra til å investere i eksisterende og nye arbeidsplasser. I tråd med dette foreslår regjeringen nå å øke verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler mv. inkl. næringseiendom og tilordnet gjeld til 35 pst.

Forslaget anslås å redusere provenyet med om lag 1 320 mill. kroner påløpt og 660 mill. kroner bokført i 2020.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven §§ 4-10, 4-12, 4-17 og 4-40. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens lovfor-slag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt mener at et kutt i formuesskatten er malplassert som tiltak i en krisepakke. Etter sju år med regjeringen Solberg og kutt i formuesskatten er det ingen som kan dokumentere at dette påvirker investeringene. Koronakrisen har rammet skjevt, der de med lavest lønninger og minst formell kompetanse er rammet hardest. Å kutte formuesskatten bedrer etter disse medlemmers syn ikke den økonomiske situasjonen, men forverrer den sosiale krisen pandemien har skapt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at kutt i formuesskatten ikke har noen dokumenterbar effekt på verdiskapingen og etterspørselen i økonomien. Kutt i formuesskatten vil imidlertid øke de økonomiske ulikhetene i Norge fra et allerede uakseptabelt nivå, som vil bli ytterligere forverret av koronakrisen. Disse medlemmer viser til at finanspolitikken har en større etterspørselseffekt gjennom bevilgninger over statsbudsjettet enn gjennom skatte-kutt, på grunn av folks tilbøyelighet til å spare en del av inntekt og formue heller enn å bruke dem til produktive formål. Denne tilbøyeligheten styrkes når de økonomiske utsiktene er usikre, slik som situasjonen er nå. Disse medlemmer vil derfor understreke at kutt i formuesskatten er enda mindre formålstjenlig nå enn det normalt er.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet støtter at rabatten i formuesskatten økes for driftsmidler, men støtter ikke at den økes for aksjer. Disse medlemmer påpeker at formuesskatten har en fordelingsmessig effekt som er viktig å ivareta i lys av virusutbruddet. Disse medlemmer mener en økning av formuesrabatten på aksjer er et lite målrettet virkemiddel for å treffe de bedriftene som nå sliter som en følge av koronapandemien. Disse medlemmer mener det er behov for mer målrettede tiltak som kan bidra til å få hjulene i økonomien i gang igjen, og viser til egne

for-slag i Innst. 360 S (2019–2020). Disse medlemmer påpeker at en økning i formuesrabatten på aksjer i like stor grad vil tilfalle investeringer i utlandet, mens en økt formuesrabatt på driftsmidler er mer målrettet for å bidra til investeringer og aktivitet i Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt støtter ikke forslaget om økt verdsettelsesrabatt for aksjer og andre driftsmidler, og mener at dette er et godt eksempel på hvordan regjeringen bruker koronakrisa til å presse gjennom klassisk høyrepolitikk i form av kutt i skattene for de rikeste, mens regninga sendes til vanlige folk.

Skatteinsentivordning for investeringer i oppstartsselskap

Sammendrag

Etter en skatteinsentivordning fastsatt i skatteloven § 6-53 kan personlige investorer få fradrag for aksjeinnskudd i små oppstartsselskap. Formålet med ordningen er å motivere til økte investeringer i slike selskap, jf. Prop. 130 LS (2016–2017). Fradraget er begrenset til 500 000 kroner for investor. Fradragsberettigede aksjeinnskudd er begrenset til 1,5 mill. kroner per foretak. Ordningen kan ikke benyttes av oppstartsselskapets aksjonærer eller ansatte, eller nærstående til disse.

Regjeringen ønsker å stimulere til økte investeringer i oppstartsselskap. Den foreslår derfor å heve beløpsgrensene til 1 mill. kroner per investor, og at grensen for aksjeinnskudd i foretakene økes til 5 mill. kroner. I tillegg foreslås det som et midlertidig tiltak for inntektsårene 2020 og 2021 at ordningen utvides til å omfatte ansatte og deres nærstående. Det anslås på usikkert grunnlag at forslaget vil gi et provenytap på om lag 110 mill. kroner, som bokføres i 2021.

Det vises til forslag om endringer i skatteloven § 6-53.

Det foreslås at økningen av beløpsgrensene trer i kraft straks.

Det foreslås at utvidelsen til å omfatte oppstartsselskapenes ansatte trer i kraft straks med virkning for inntektsårene 2020 og 2021.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens lovfor-slag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener det ikke bør gjøres endringer i reglene for skatteinsentiver for investeringer i oppstartsselskaper nå. Disse medlemmer mener eventuelle endringer

i denne ordningen bør drøftes i en bredere sammenheng enn kun sett i lys av koronapandemien.

Skattefri fordel ved kjøp av aksjer mv. i arbeidsgiverselskapet

Sammendrag

Regjeringen vil fremme privat eierskap og gjøre det gunstigere for medarbeidere å bli medeiere i egen bedrift.

Den fordel som ansatte i et selskap oppnår ved å erverve aksjer i arbeidsgiverselskapet til underkurs, er som hovedregel skattepliktig som fordel vunnet ved arbeid. Det vil si at fordel inngår i grunnlaget for arbeidsgiveravgift og føres til inntekt hos den ansatte det året den ansatte blir eier av aksjene.

Etter skatteloven § 5-14 første ledd kan det gis en skattefri fordel i form av underkurs ved ansattes erverv av aksjer i arbeidsgiverselskapet. Fordelen den ansatte oppnår skal settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 pst., og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordel kan likevel ikke overstige 3 000 kroner per inntektsår. Den skattefrie fordel ble oppjustert fra 1 500 til 3 000 kroner i forbindelse med statsbudsjettet for 2017. Regelen gjelder også når aksjen er ervervet ved innløsning av opsjon eller tegningsrett i arbeidsforhold.

Ordningen må være generell for at den ansatte skal skatlegges etter disse reglene. For å bli godtatt som en generell ordning, må tilbudet om aksjeerverv i utgangspunktet gis til alle ansatte i selskapet. Selskapet har mulighet til å stille krav om at ansatte har vært ansatt en viss tid, og at aksjene, i rimelig utstrekning, fordeles i henhold til ansiennitet.

Ordningen gjelder også når en ansatt i et datterselskap erverver aksjer i morselskapet. Som morselskap anses selskap som eier mer enn ni tiendedeler av aksjene i datterselskapet, og som har en tilsvarende del av de stemmene som kan avgis på generalforsamlingen. Dette gjelder også ved erverv av aksjer i et utenlandsk morselskap.

Hvis den ansatte har ervervet aksjer til underkurs flere ganger i løpet av inntektsåret, blir beregningsgrunnlaget for reduksjonen på 20 pst. aksjenes salgsv verdi på de ulike ervervstidspunktene. Beløpsbegrensningen på 3 000 kroner gjelder den samlede skattefrie fordel i løpet av ett inntektsår. Dette gjelder uavhengig av om det er flere erverv hos samme arbeidsgiver eller erverv hos ulike arbeidsgivere.

Ved å kunne tilby aksjer til de ansatte på gunstige skattemessige betingelser kan selskapet redusere sine lønnskostnader, samt gjøre det enklere å trekke til seg og beholde ansatte. For ytterligere å legge til rette for at ansatte kan tilbys aksjer i arbeidsgiverselskapet som en

del av avlønningen, foreslår regjeringen å øke den skattefrie fordel fra 3 000 til 5 000 kroner.

Endringen har ingen vesentlige administrative følger. Departementet anslår at endringen vil redusere provenyet med 30 mill. kroner påløpt og 24 mill. kroner bokført i 2020.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Departementet viser til forslag til endring i skatteloven § 5-14 første ledd bokstav a siste punktum.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at hensikten med forslaget er å gjøre det «gunstigere» for medarbeidere å bli medeiere i egen bedrift. Disse medlemmer er positivt innstilt til arbeiderstyrte og arbeidereide bedrifter, men viser videre til at dette forslaget har som siktemål at selskapet skal kunne redusere sine lønnskostnader. Disse medlemmer er på ingen måte forsikret om at forslaget slik det foreligger ikke vil føre til uønskede kutt i lønninger, sett fra arbeidstakerens side.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet påpeker at all godtgjørelse i et ansettelsesforhold som hovedregel skal skatlegges som lønn. Det er gode grunner for at det er slik. Prinsippet skal blant annet sikre at skattebyrden fordeles rettferdig, at det blir vanskelig å tilpasse seg bort fra å betale skatt, og at arbeid i hovedsak blir godtgjort med lønn. Det siste er et grunnleggende element i den norske arbeidslivsmodellen. Dersom ansatte i stedet for lønn får en stor del av sin godtgjørelse som ytelser arbeidsgiver stiller til rådighet, for eksempel subsidiert mat, bolig, fritidstilbud etc., kan dette bidra til en betydelig asymmetri i maktforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. I tillegg bidrar det til redusert skatte- og markedseffektivitet.

Disse medlemmer anerkjenner at det finnes tilfeller der man bør gjøre unntak fra det generelle prinsippet, og viser her til egne merknader bl.a. i Innst. 225 S (2018–2019). Disse medlemmer mener på generelt grunnlag at man fra myndighetenes side må understøtte pragmatiske ordninger i norsk arbeidsliv som sikrer både arbeidsgivers og arbeidstakers interesser og legger til rette for et godt samarbeid og interessefelleskap mellom partene.

Disse medlemmer påpeker imidlertid at det aktuelle unntaket, skattefri fordel ved kjøp av aksjer i ar-

beidsgiverselskapet, ikke synes å ha egenskaper som tilsier at et unntak kan forsvares. Etter disse medlemmers syn fremstår forslaget asymmetrisk gjennom at det gir arbeidsgiver større fordeler enn arbeidstaker, og det vil dessuten gi uheldige fordelingsmessige konsekvenser, både mellom arbeidstakere og mellom bedrifter. Disse medlemmer påpeker at arbeidstaker etter standard økonomisk teori vil ivareta sine sparebehov best ved å investere i alle andre selskaper enn der han eller hun allerede er investert gjennom sitt arbeidsforhold (differensiering av risiko). I tillegg vil ikke alle ansatte ha overskudd til å kunne nyttiggjøre seg av tilbudet, noe som vil gi et slikt skattesubsidie regressiv egenskap (de høyest lønnede vil oppnå en relativt større fordel). Fordelene for arbeidsgiver kan være betydelige da det generelt vil innebære et positivt markedssignal at aksjen kjøpes, og kan hende enda mer at den kjøpes av ansatte. Det vil imidlertid være store forskjeller mellom bedrifter i hvilken grad de vil kunne nyttiggjøre seg av ordningen, og man kan ikke utelukke at den kan representere en konkurranseulempe for virksomheter som f.eks. ikke er i stand til å tilby de ansatte aksjer.

Disse medlemmer påpeker at Senterpartiet flere ganger tidligere har foreslått å avvike ordningen med skattefri fordel ved kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskapet. I stedet har Senterpartiet foreslått andre lettelser i beskatning av godtgjørelse for arbeid, for eksempel redusert trygdeavgift. Dette er ordninger som vil treffe bredere og mer rettferdig og ikke gir uheldige insentiver. Disse medlemmer går imot regjeringens forslag.

Verdsettelse av primærbolig i formuesskatten

Sammendrag

Primærbolig verdsettes til kun 25 pst. av beregnet omsetningsverdi. Det vil si at verdsettelsesrabatten er 75 pst.

Regjeringen varsler at den vil foreslå å øke verdsettelsen av primærboliger med høy verdi fra inntektsåret 2021. Regjeringen legger opp til å redusere verdsettelsesrabatten for primærboliger til 50 pst. for den delen av beregnet omsetningsverdi som overstiger 15 mill. kroner. Regjeringen ønsker ikke å skjerpe formuesskatten for vanlige boliger.

Med høy verdsettelsesrabatt er primærbolig skattemessig favorisert i formuesskatten. Lavere verdsettelsesrabatt for dyre primærboliger kan bidra til at en mindre del av sparingen går til investeringer i boligformue, slik at sparingen i større grad enn i dag kan anvendes hvor den samfunnsøkonomiske avkastningen er høyere.

Administrative og tekniske grunner tilsier at endringen først gjennomføres fra inntektsåret 2021. Regjeringen tar sikte på å fremme et forslag i budsjettet for 2021.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringen varsler at den tar sikte på å fremme forslag om å senke verdsettelsesrabatten i formuesskattegrunnlaget på boligverdier overskytende 15 mill. kroner til 50 pst. på primærboliger. Disse medlemmer er bekymret for at dette bare er starten på økt skatt på bolig, og at i årene som kommer, vil ulike regjeringer stadig senke verdien på boliger som skal få økt skatt. Disse medlemmer mener at boliger skal være et hjem og ikke et skatteobjekt, og vil motsette seg alle forsøk på å øke skattebelastningen på boliger.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I § 5-14 første ledd bokstav a siste punktum fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Komiteens tilråding I § 6-53 første ledd, II og III fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens tilråding I § 4-17 annet ledd fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding I for øvrig fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i skatteloven (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 første og fjerde ledd skal lyde:

(1) Verdien av fast eiendom kan settes lavere enn omsetningsverdien. Verdien av primærbolig og fritidsbolig skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 30 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. Verdien av næringsseiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 78 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. Verdien av annen bolig (sekundærbolig) skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

(4) Verdien av næringsseiendom kan fastsettes på grunnlag av en beregnet utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierte

kvadratmetersatser. Verdien av næringseiendom settes til 65 prosent av eiendommens beregnede utleieverdi.

§ 4-12 første til tredje, femte og sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 65 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 65 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 65 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 65 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 65 prosent av aksjeandelens verdi.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 første ledd tredje punktum, verdsettes til 65 prosent av skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 fjerde punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til 65 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

§ 5-14 første ledd bokstav a siste punktum skal lyde:

Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 5 000 kroner pr. inntektsår.

§ 6-53 første ledd skal lyde:

(1) Personlig skattyter gis fradrag med inntil 1 million kroner for aksjeinnskudd i forbindelse med stiftelse eller kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer, jf. aksje-loven kapittel 2 og 10. Det gis bare fradrag for aksjeinnskudd på minst 30 000 kroner for den personlige aksjonæren i det enkelte selskap. Aksjeselskap som nevnt i annet ledd kan ikke motta mer enn 5 millioner kroner årlig i fradragsberettigede aksjeinnskudd.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 6-53 fjerde ledd ny bokstav d) skal lyde:

d) Begrensningene for ansatte eller ansattes nærstående under bokstavene a), b) og c) gjelder ikke når aksjeinnskuddet er gjort i inntektsårene 2020 og 2021.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for inntektsårene 2020 og 2021.

Oslo, i finanskomiteen, den 15. juni 2020

Mudassar Kapur

leder og ordfører

